

SPORT

nummer 3, jaargang 12 juni/juli 2009

Bestuur Management

Vakblad voor sportbestuurders, sportkader en sportoverheden

**“Hoe meer
sport,
hoe beter.”**

**Interview met
Bernard Wientjes,
voorzitter VNO-NCW**

Congresspecial

Het sportbestuur van het jaar 2008
Almeerse Schaatsvereniging

Verslag 6e Nederlands Congres voor Sportbestuurders
Staat uw sportvereniging midden in de samenleving?

Zeven punten waar u op moet letten

Beperk aansprakelijkheidsrisico bij ongevallen

Ongelukken op de sportvereniging: een kind valt uit de ringen in een turnhal, een hockeybal schiet over het hek en raakt een toeschouwer buiten het veld, een tribune vol enthousiast springende supporters stort in, de voorbeelden zijn snel verzonnen. In al deze gevallen zal de vraag opkomen: Is de sportvereniging aansprakelijk voor de schade die hierdoor is ontstaan? Hebt u als bestuur zicht op mogelijke risico's van ongelukken binnen uw vereniging en hebt u de nodige maatregelen genomen om schade en claims te voorkomen? In dit artikel krijgt u handvatten om risico's inzichtelijk te maken en te beperken.

Om te bepalen of de vereniging aansprakelijk is, zal altijd nagegaan worden of de vereniging zorgvuldig heeft gehandeld om schade bij het slachtoffer te voorkomen. Wat zorgvuldig is, moet per geval bekeken worden. De Hoge Raad bepaalde dat hierbij de volgende factoren moeten worden meegewogen:

- Wat is de aard van de gedragingen waardoor de schade zou kunnen ontstaan? Gaat het om een vergissing die gemakkelijk, met een kleine onoplettendheid, gemaakt zou kunnen worden? Zijn er kinderen bij betrokken (die nu eenmaal graag klimmen en niet altijd luisteren)?
- Hoe groot is de kans dat door deze gedraging schade ontstaat?
- Hoe ernstig kan de schade zijn die hierdoor zou kunnen ontstaan? Kan iemand hierdoor bijvoorbeeld hoofdletsel oplopen of zijn nek of rug breken?
- Hoe bezwaarlijk zijn de maatregelen die genomen zouden moeten worden om deze schade te voorkomen? Staan de te maken kosten in verhouding tot het schaderisico? Schieten de maatregelen hun doel niet voorbij: Kan bijvoorbeeld na afscherming van het ijs hockeyveld tegen overvliegende pucks, nog wel naar de wedstrijden gekeken worden?

Verantwoordelijkheid

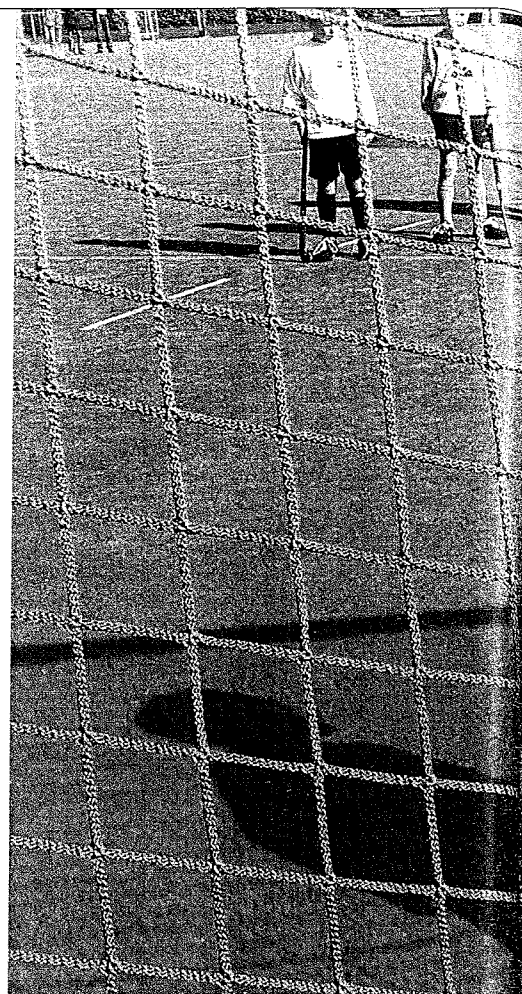
Naarmate de waarschijnlijkheid toeneemt dat bepaald schadeveroorzakend gedrag zich zal voordoen, dat hierdoor schade ontstaat en dat deze schade ernstig kan zijn, worden zwaardere eisen gesteld aan de maatregelen die u moet nemen om te voorkomen dat schade wordt geleden. Een voorbeeld: op diverse sportcomplexen staan tegenwoordig videotorens van een paar meter hoog, waarvan trai-

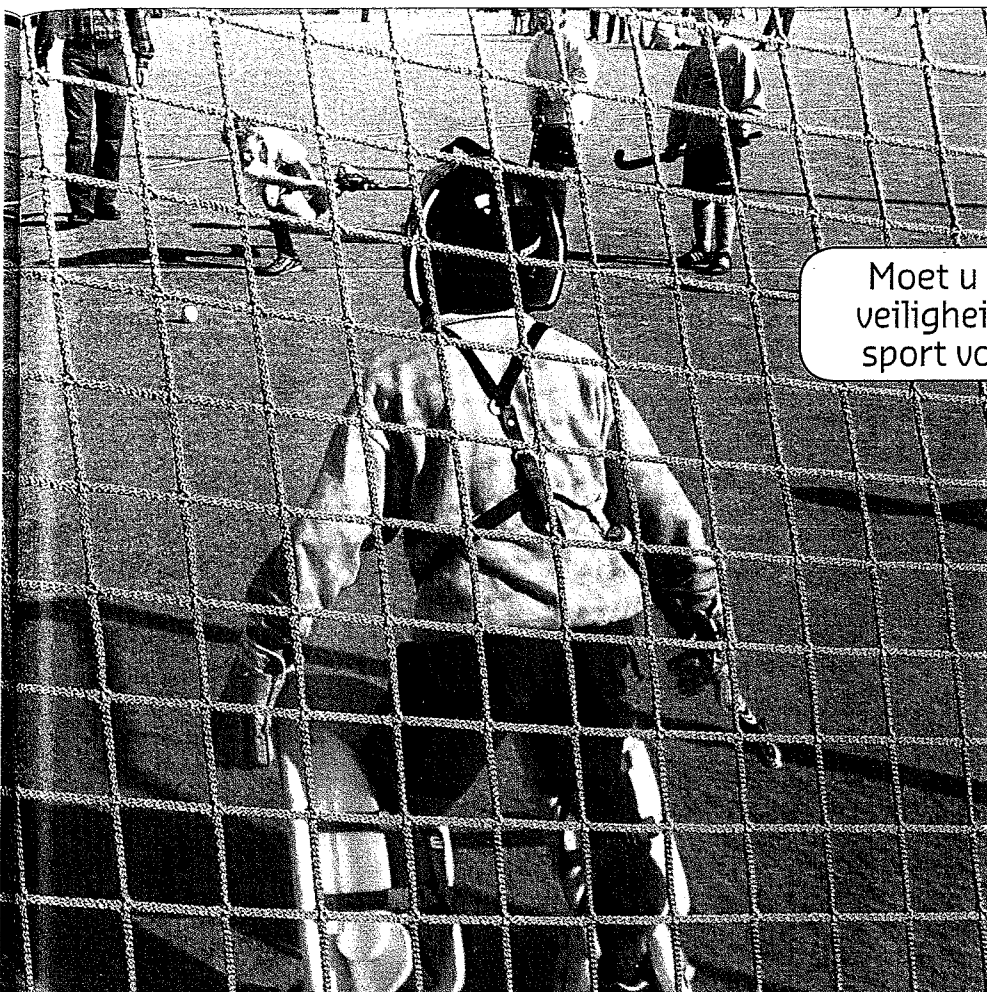
ningen en wedstrijden worden opgenomen. Is het voldoende als uw vereniging een bordje op de toren hangt met de tekst: "Verboden in te klimmen"? Nee. De kans dat kinderen er toch op klimmen is groot met het risico van zeer ernstig letsel bij een val. U zult dus nadere maatregelen moeten nemen, zodat niet in de toren geklimmen kan worden. Iedereen die gaat sporten, weet dat daarmee de kans op ongelukken toeneemt en aanvaardt dit risico dus ook tot op zekere hoogte. Uw vereniging kan niet alle ongelukken tijdens het sporten voorkomen. Wel is in de rechtspraak duidelijk geworden dat de sportvereniging verantwoordelijk is voor:

- voldoende opgeleid personeel (trainers, begeleiders);
- voldoende vrijwilligers ter ondersteuning;
- deugdelijk en voldoende materiaal;
- een bij de betreffende sportactiviteit passend beheer van de sportruimte.

Risicobeperking

Hoe kunt u het risico op aansprakelijkheid voor ongelukken op uw complex beperken?

Moet u uw leden verplichten alle veiligheidsmaterialen die voor uw sport voorhanden zijn te dragen?

Hier valt geen standaard checklist voor te geven, maar aan de hand van een aantal uitgangspunten kunt u voor uw vereniging nagaan waar risico's liggen en waar maatregelen nodig zijn.

1. Inventariseer de risico's op het complex en neem maatregelen

Lijdt iemand schade als gevolg van de gebrekkige staat van het complex, of van de gebruikte materialen? Dan is de eigenaar of beheerder daarvan aansprakelijk. Bent u eigenaar van het complex, of huurt u het van de gemeente of van derden? Zorg ervoor dat duidelijk is wie voor (welk deel van) het beheer verantwoordelijk is. Voorzover die verantwoordelijkheid bij uw vereniging ligt, is het advies het complex en de materialen periodiek na te lopen en te (laten) controleren of deze nog aan de eisen voldoen of dat om andere redenen een gevaarlijke situatie kan ontstaan. Is het doel van de trampoline onbeschadigd? Zitten er geen losse flarden in het kunstgrasveld? Kan de tribune het aantal mensen houden dat u bij de drukste wedstrijden verwacht? Maak een lijst van risicovolle

situaties en ga na welke maatregelen (eenmalig of periodiek) genomen moeten worden om risico's te voorkomen.

Pas op: ook als de gemeente of een derde partij het beheer van het complex en de materialen voor u verzorgt, hebt u de verantwoordelijkheid maatregelen te nemen en in te grijpen zodra u schade of gevaarlijke situaties constateert.

2. Zorg voor voldoende geschoolde trainers en goede begeleiding

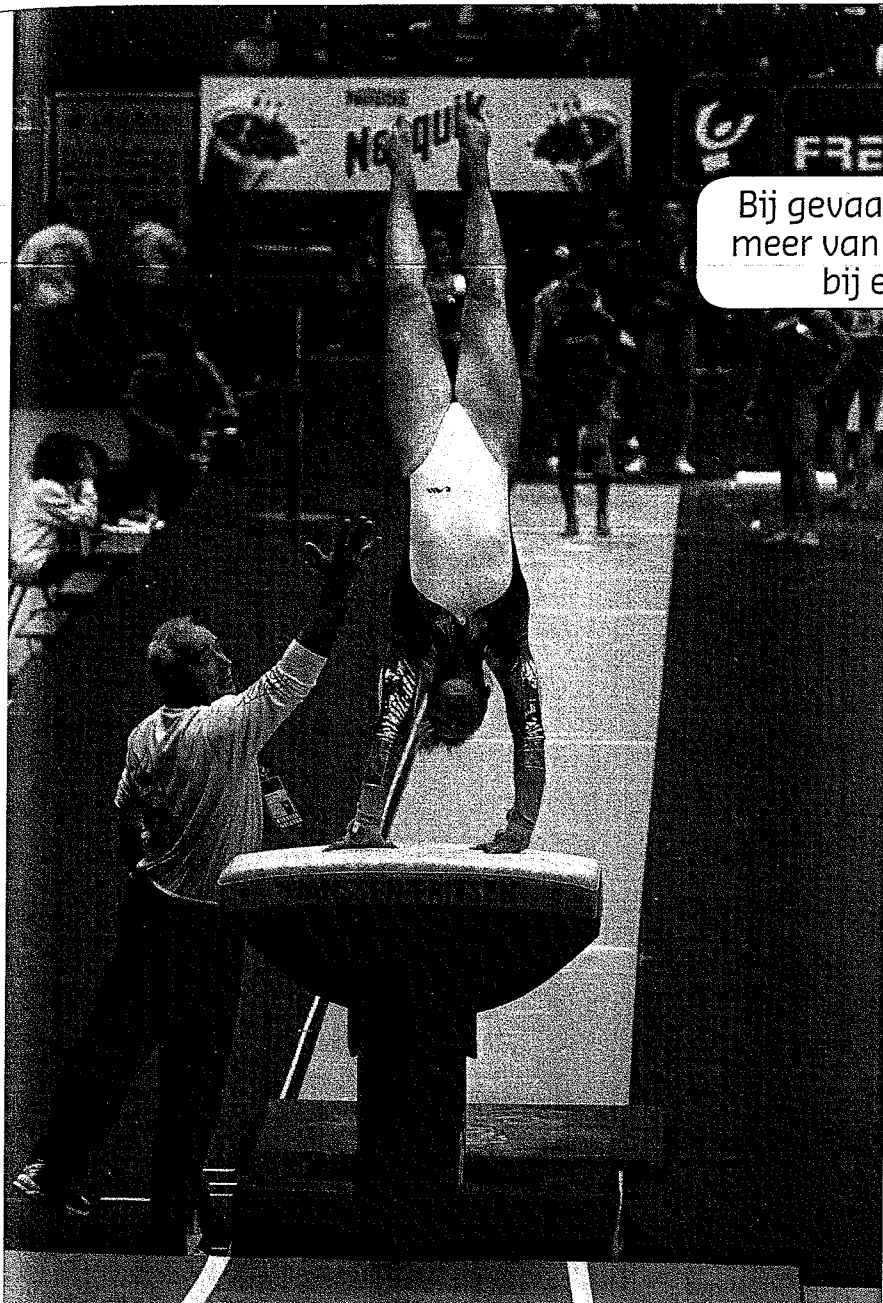
Afhankelijk van de aard en energie van de sportactiviteit, is meer of minder deskundige begeleiding nodig. Bij gevaarlijke turnoefeningen wordt meer van de begeleiding gevergd dan bij een tafeltennistraining. De leeftijd, ervaring en kundigheid van de te begeleiden sporters zullen ook moeten worden meegenomen. Wanneer uw vereniging tekortschiet in het verzorgen van deskundige begeleiding, en er gebeuren ongelukken die anders voorkomen hadden kunnen worden, zult u eerder aansprakelijk zijn voor de geleden schade. Regelmatig wordt het tekort aan geschoolde en ervaren trainers aangevuld met enthousiaste jeugdleden die jongere teams willen

trainen. Als vereniging kunt u deze nieuwe ongeschoolde trainer niet zomaar 'loslaten' op een team. De vereniging is verantwoordelijk voor een goede voorbereiding en begeleiding, met name daar waar risicovolle situaties tijdens een training kunnen ontstaan. Het is belangrijk dat de nieuwe trainer wordt geïnstrueerd hoe daarmee om te gaan.

3. Zie erop toe dat veiligheidsmateriaal wordt gebruikt

Voor bepaalde sporten is veiligheidsmateriaal gebruikelijk of verplicht om schade bij ongelukken te voorkomen of beperken. Stel dat een lid van uw vereniging deze materialen niet gebruikt en schade lijdt die anders voorkomen had kunnen worden, kunt u als vereniging dan aansprakelijk worden gehouden voor deze schade? Een sportschool die skeelertrainingen verzorgde, is aansprakelijk gehouden voor de schade van een cursist die tijdens de training, na een val zonder helm, ernstig hoofdletsel opliep en overleed. De trainer van de beginnersgroep had de cursisten pols- en kniebeschermers gegeven en erop gewezen dat er ook helmen lagen voor wie daarvan gebruik wilde maken. De Hoge Raad oordeelde dat de sportschool hiermee tekortschoot in de zorgvuldigheidsnorm: de cursist had dringend geadviseerd moeten worden de helm te dragen.

Er valt niet met zekerheid te zeggen wat dit voor uw vereniging betekent. Moet u uw leden verplichten alle veiligheidsmaterialen die voor uw sport voorhanden zijn te dragen? Zo ver gaat het denk ik niet. Wel hebt u de verantwoordelijkheid nieuwe en onervaren leden te informeren over de gevaren van de sport en de beschikbare veiligheidsmaterialen, dit geldt met name voor de jeugd en beginners. Waar het risico van hoofd-

Bij gevaarlijke turnoefeningen wordt meer van de begeleiding gevergd dan bij een tafeltennistraining

van een tegenstander die zijn been brak als gevolg van een onreglementaire trap. De speler die de trap uitdeelde, was door de bond vanwege wangedrag geroyeerd. De vereniging had onzorgvuldig gehandeld door deze speler toch te laten spelen.

5. Zorg voor voldoende EHBO-maatregelen

Hoe goed u uw zaken ook voor elkaar hebt, ongelukken kunnen altijd gebeuren. Belangrijk is dat de schade die door een ongeval ontstaat niet wordt verergerd door gebrek aan EHBO-voorzieningen op uw vereniging of door handelingen die nadien door een begeleider worden verricht (zoals het vertillen van een sporter die mogelijk ernstig rugletsel heeft).

6. Sluit uw aansprakelijkheid contractueel uit bij verhuur aan derden

Stelt u uw complex en materialen wel eens ter beschikking aan derden ten behoeve van een evenement? U loopt dan het risico dat een deelnemer aan dat evenement de door een ongeluk opgelopen schade op uw vereniging probeert te verhalen. Maak met de organisator duidelijke afspraken over het gebruik van het complex en het materiaal en wie waarvoor verantwoordelijk is. Sluit uw aansprakelijkheid voor ongelukken tijdens het evenement contractueel uit en neem een vrijwaringsclausule op. Laat u op dit punt adviseren door een jurist.

7. Check uw verzekeringsportefeuille

Tot slot is het uiteraard van groot belang dat uw vereniging verzekeringen afsluit voor de risico's die u loopt. Check regelmatig uw verzekeringsportefeuille en loop met een expert van uw verzekeraar de risico-inventarisatie door.

Eefke Mulder is advocaat bij Hekkelman Advocaten te Nijmegen en werkzaam binnen de praktijkgroep Sport en Recht en daarnaast werkzaam op het gebied van ondernemingsrecht. Voor vragen naar aanleiding van dit artikel kunt u contact opnemen via e.mulder@hekkelman.nl of tel: 024 382 83 86.

letsel zich voordoet, is het wijsheid dat u er streng op toeziet dat helmen en maskers (voorzover door uw sportbond toegestaan) worden gedragen. Instrueer trainers om spelers pas tot de training toe te laten als ze de benodigde materialen dragen. Uw bond kan u hierover wellicht nader adviseren en richtlijnen geven.

4. Handhaaf instructies en grijp in bij gevaarlijke situaties

Constaateert u op uw complex dat mensen gevaarlijk of in strijd met de instructies handelen, grijp dan in. Handhaaf de regels. Doet u dit niet en had schade kunnen worden

voorkomen indien u wel had ingegrepen, dan is uw vereniging mogelijk aansprakelijk voor de schade. Zo is een vereniging aansprakelijk gehouden voor de schade nadat een dug-out was ingestort onder het gewicht van de supporters die erop waren geklommen. Ook al is voor iedereen duidelijk dat een dug-out niet als tribune geschikt is en had de vereniging niet toegestaan op de dug-out te klimmen, had volgens de rechter de vereniging het dak van de dug-out moeten ontruimen. Het enkele verzoek ervan af te gaan was onvolgende zorgvuldig. Een ander voorbeeld is een voetbalvereniging die aansprakelijk is gehouden voor de schade

FOTO: DREAMTIME.COM